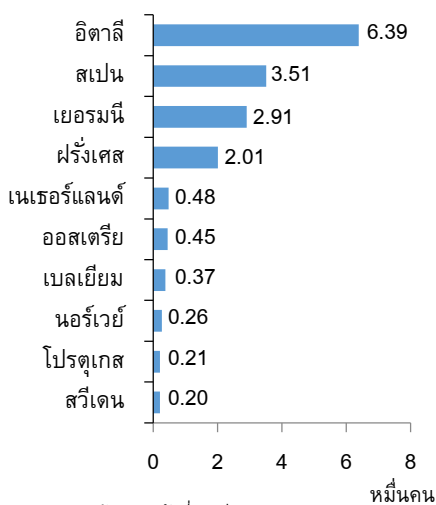

ประเด็นสำคัญ

- สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ใน EU ทวีความรุนแรงขึ้นต่อเนื่อง โดยจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดนับตั้งแต่ช่วงปลายเดือน ก.พ. 2563
- การแพร่ระบาดเป็นปัจจัยบั่นทอนเศรษฐกิจ EU โดยจะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคการท่องเที่ยว
- EIU ปรับลดคาดการณ์เศรษฐกิจ EU ปี 2563 เป็นหดตัว 0.1% จากเดิมคาดว่าจะขยายตัว 1.2 %
- สินค้าส่งออกไทยที่ได้รับผลกระทบในเบื้องต้น คือ คอมพิวเตอร์ รถยนต์ อัญมณี และเครื่องประดับ ขณะที่สินค้าอาหารกระป๋องอาจได้อานิสงส์จากการกักตุนอาหารของชาว EU
- นักท่องเที่ยวยุโรปมีแนวโน้มเดินทางมาเที่ยวไทยลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไปยังภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องเหนือ อาทิ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจการบิน ธุรกิจนำเที่ยว ตลอดจนร้านอาหารและร้านค้าปลีก

จำนวนผู้ติดเชื้อ COVID-19 ใน EU 10 ประเทศแรก

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 24 มี.ค. 2563

ที่มา : The Center for Systems Science and Engineering (CSSE), John Hopkins University

การแพร่ระบาดของ COVID-19 กับผลกระทบต่อเศรษฐกิจ EU

สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในสหภาพยุโรป (EU) ทวีความรุนแรงขึ้นนับตั้งแต่ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2563 หลังจากพบผู้ติดเชื้อในแคว้นทางภาคเหนือของอิตาลีและการแพร่ระบาดได้ลุกลามครอบคลุมทุกประเทศใน EU โดยยอดผู้ติดเชื้อสะสมใน EU ณ วันที่ 24 มีนาคม 2563 เพิ่มขึ้นเป็นราว 180,000 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ติดเชื้อในอิตาลีเกือบ 64,000 คน หรือ 36% ของจำนวนผู้ติดเชื้อทั้งหมดใน EU ซึ่งการแพร่ระบาดที่รุนแรงทำให้องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศให้ EU เป็นศูนย์กลางการแพร่ระบาดของ COVID-19 แห่งใหม่ของโลก ต่อจากจีนที่ปัจจุบันสถานการณ์มีแนวโน้มดีขึ้นเป็นลำดับ

ผลกระทบของ COVID-19 ต่อเศรษฐกิจ EU

การแพร่ระบาดของ COVID-19 มีแนวโน้มกดดันการเติบโตทางเศรษฐกิจของ EU อย่างมีนัยสำคัญล่าสุด Economist Intelligence Unit (EIU) ปรับลดคาดการณ์เศรษฐกิจของ EU ในปี 2563 เป็นหดตัว 0.1% จากเดิมที่คาดการณ์ขยายตัว 1.2% แต่ยังคงคาดการณ์การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2564 ไว้ที่ 1.7% ทั้งนี้ ฝ่ายวิจัยธุรกิจประเมินผลกระทบของ COVID-19 ต่อภาคเศรษฐกิจสำคัญของ EU ดังนี้

- **ภาคการผลิต** การหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานโลกทำให้เกิด Supply Shock เป็นวงกว้างกดดันภาคการผลิตใน EU ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีการกระจายการผลิตค่อนข้างสูง โดยการที่หลายประเทศสั่งให้ประชาชนอยู่ในที่พำนักเพื่อลดโอกาสการแพร่เชื้อ นอกจากส่งผลโดยตรงให้ EU ต้องลดกำลังการผลิตในประเทศแล้ว ยังถูกกระทบจากการชะลอการนำเข้าสินค้าชั้นกลางจากประเทศต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อไปยังการผลิตสินค้าชั้นปลาย ทั้งนี้ อุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งเป็นภาคอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดใน EU (สัดส่วนราว 7% ของ GDP) และมีการพึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนและอุปกรณ์ยานยนต์จากหลายประเทศที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 อาทิ จีน และญี่ปุ่น ในระดับสูง จะได้รับผลกระทบที่ค่อนข้างรุนแรง
- **ภาคการค้า** คาดว่า EU จะประสบปัญหา Demand Shock เนื่องจากเศรษฐกิจของ EU ที่เปราะบางย่อมกระทบความเชื่อมั่นในการจับจ่าย โดยเฉพาะสินค้าฟุ่มเฟือย อาทิ ยานยนต์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ขณะที่การบริโภคภาคครัวเรือนมีความสำคัญถึง 52.3% ของ GDP ในปี 2562
- **ภาคการท่องเที่ยว** การแพร่ระบาดของ COVID-19 รวมถึงมาตรการกักกันและปิดพรมแดนของหลายประเทศ จะทำให้นักท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องใน EU ชะงักลงเนื่องจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศ EU เอง รวมถึงชาวอเมริกันและชาวจีนซึ่งเป็นตลาดนักท่องเที่ยวรายใหญ่อันดับต้นๆ ของ EU ชะลอการเดินทางมา EU โดยเบื้องต้นคาดว่า EU จะสูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวราว 1 พันล้านยูโรต่อเดือน สำหรับอิตาลีซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 มากที่สุด คาดว่า จะสูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวราว 4.5 พันล้านยูโร ในปี 2563

มาตรการบรรเทาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ใน EU

- **มาตรการควบคุมการติดเชื้อ** จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัส COVID-19 ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ประเทศสมาชิก EU หลายประเทศ อาทิ อิตาลี สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก โปแลนด์ สเปน สโลวาเกีย นอร์เวย์ ลิทัวเนีย และฝรั่งเศส สั่งปิดประเทศ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าว ขณะที่เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 คณะมนตรียุโรป (European Council) มีมติให้ปิดพรมแดน EU เป็นเวลา 30 วัน โดยห้ามพลเมืองของ EU และชาวต่างชาติเดินทางเข้าออกประเทศโดยไม่มีเหตุจำเป็น ยกเว้นบุคลากรทางการแพทย์ อย่างไรก็ตาม การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศสมาชิก EU ยังสามารถดำเนินการได้ตามปกติ

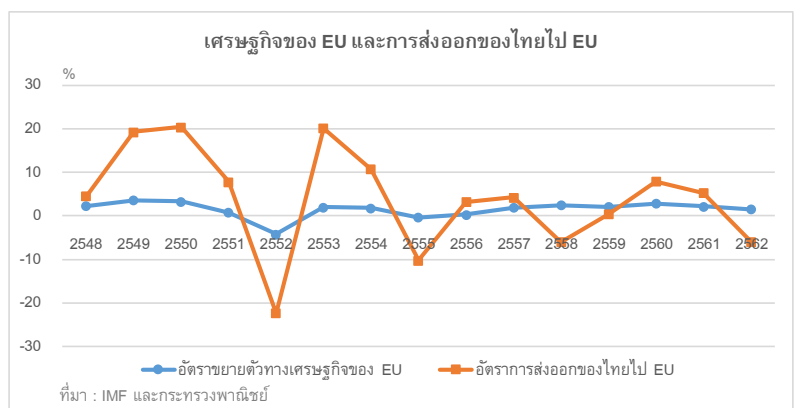
- **มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ** ล่าสุดธนาคารกลางยุโรป (ECB) อนุมัติเงินช่วยเหลือฉุกเฉิน หรือ Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) มูลค่า 7.5 แสนล้านยูโร เพื่อเข้าซื้อสินทรัพย์ทางการเงิน อาทิ พันธบัตรรัฐบาลและตราสารหนี้ของเอกชนในกลุ่มประเทศยูโรโซน รวมถึงการดำเนินมาตรการรีไฟแนนซ์ระยะยาว (Targeted Longer-term Refinancing Operations : TLTROs) รอบใหม่ เพื่ออัดฉีดสภาพคล่องเข้าระบบและสนับสนุนการปล่อยสินเชื่อของภาคธนาคารให้แก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ได้ริเริ่มโครงการ Coronavirus Response Investment Initiative มูลค่า 3.7 หมื่นล้านยูโร ซึ่งเป็นการสนับสนุนระบบสาธารณสุขและการจ้างงานใน EU ขณะที่รัฐบาลของหลายประเทศได้ทยอยออกมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบจาก COVID-19 อาทิ

- **อิตาลี** : ประกาศแผนงบประมาณวงเงิน 2.5 หมื่นล้านยูโร เพื่อสนับสนุนระบบสาธารณสุข และการช่วยเหลือภาคธุรกิจ โดยเฉพาะการให้ภาคธนาคารปล่อยสินเชื่อและขยายเวลาชำระคืนเงินกู้เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs อย่างไรก็ตาม การที่รัฐบาลอิตาลีเพิ่มรายจ่ายภาครัฐอาจส่งผลให้ยอดขาดดุลงบประมาณของอิตาลีในปี 2563 เพิ่มขึ้นสูงกว่าเกณฑ์ที่ EU กำหนดไว้ที่ไม่เกิน 3% ต่อ GDP จากยอดขาดดุลงบประมาณของอิตาลีในปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 2.2% ต่อ GDP นอกจากนี้ ปัญหาดังกล่าวยังอาจทำให้หนี้สาธารณะของอิตาลีเพิ่มขึ้นแตะระดับ 140% ต่อ GDP ในปี 2563 จาก 135% ในปี 2562
- **เยอรมนี** : รัฐบาลเยอรมนีสั่งการให้ธนาคาร KfW ซึ่งเป็นธนาคารของรัฐ ขยายวงเงินสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ในโครงการ KfW Financing Program วงเงินรวม 5.5 แสนล้านยูโร
- **สเปน** : ออกมาตรการวงเงินรวม 2 แสนล้านยูโร โดยเป็นการสนับสนุนด้านสินเชื่อ การค้าประกันเงินกู้ การให้เงินช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่ขาดสภาพคล่อง และการลดหย่อนภาษีสำหรับธุรกิจ SMEs รวมถึงการช่วยเหลือด้านสาธารณสุข
- **ฝรั่งเศส** : ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่า 4.5 หมื่นล้านยูโร โดยจะเป็นการช่วยเหลือด้านภาษีแก่บริษัทที่ได้รับผลกระทบ และสนับสนุนการจ้างงาน นอกจากนี้ ยังเตรียมออกมาตรการค้าประกันเงินกู้วงเงิน 3 แสนล้านยูโร เพื่อลดปัญหาการขาดสภาพคล่องของภาคธุรกิจต่างๆ รวมถึงการช่วยเหลือบริษัทที่จะล้มละลายด้วยการควบรวมกิจการกับภาครัฐ

ผลกระทบต่อไทย

- **ภาคการส่งออก**

- การส่งออกสินค้าของไทยโดยรวมไป EU มีแนวโน้มหดตัวในปี 2563 สังกัดได้จากในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา ช่วงที่เศรษฐกิจของ EU หดตัว ซึ่งเกิดขึ้นในปี 2552 (GDP -4.2%) และ ในปี 2555 (GDP -0.4%) ล้วนกระทบต่อการส่งออกของไทยไป EU ดังนั้น การส่งออกของไทยไป EU ในปีนี้ จึงมีโอกาสสูงที่จะติดลบ โดยเฉพาะสินค้าฟุ่มเฟือยตั้งแต่คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน รถยนต์และชิ้นส่วน ไปจนถึงอัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งเป็นสินค้าส่งออก 3 อันดับแรกของไทยไป EU เนื่องจากคาดว่ากำลังซื้อของผู้บริโภคจะลดลงจากการหยุดงานและตกงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

- สินค้าจำเป็นกลุ่มอาหารของไทยไป EU บางรายการอาจขยายตัว โดยไถ่แปรรูป (สินค้าส่งออกสำคัญจากไทยไปตลาด EU) อาจได้อานิสงส์จากการเร่งส่งสินค้าในระยะสั้น เนื่องจากผู้บริโภค EU ส่วนหนึ่งต้องกักตุนอาหารภายใต้มาตรการปิดเมือง/ประเทศ ขณะที่สินค้าอาหารประเภทกระป๋องของไทย อาทิ ข้าวโพดกระป๋อง มีแนวโน้มได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นสินค้าที่ง่ายต่อการกักตุนและใช้บริโภคภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน
- ภาคการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวยุโรปถือเป็นหนึ่งในตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สำคัญของไทย โดยในปี 2562 นักท่องเที่ยวยุโรปเดินทางมาไทยจำนวน 6.8 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วน 18% ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดในไทย สร้างรายได้ราว 4.7 แสนล้านบาท ซึ่งการแพร่ระบาดของ COVID-19 จะทำให้นักท่องเที่ยวยุโรปชะลอการเดินทางมาไทยจนกว่าสถานการณ์ทั้งในไทยและในยุโรปจะดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องในไทยอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรม ธุรกิจการบิน ธุรกิจนำเที่ยว ตลอดจนธุรกิจร้านอาหารและร้านค้าปลีก